

7440 SAYILI BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUNDA KESİNLEŞMİŞ ALACAKLARA İLİŞKİN HUSUSLAR

A. GİRİŞ

09.03.2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12.03.2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun vergi mevzuatına ilişkin uygulamalarının açıklandığı taslak Tebliğ Gelir İdaresi Başkanlığı’nın Web sitesinde yayımlanmıştır.

Bu sirkülerimizde Kanun kapsamına giren kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin konular özetlenmeye çalışılmıştır.

B. YAPILANDIRMA KAPSAMINA GİREN BORÇLAR

Yapılandırma kapsamına 31.12.2022 tarihinden önce kesinleşmiş ve 12.03.2023 tarihine kadar ödenmemiş (geçici vergi hariç) borçlar girmektedir. Aşağıdaki alacaklar ifadesi mükellefler açısından borcu ifade etmektedir.

1. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince (vergi dairesi ve mal müdürlükleri) takip edilen amme alacaklarından; vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer’i alacaklar.
2. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince (vergi dairesi ve mal müdürlükleri) takip edilen idari para cezaları, Ancak, 31.12.2022 tarihinden önce verilmekle birlikte 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş idari yaptırım kararlarına konu idari para cezaları Kanunun kapsamına girmemektedir.
3. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince (vergi dairesi ve mal müdürlükleri) takip edilen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamındaki diğer alacaklardan vergi dairelerine takip için intikal etmiş olan;
 - Ecrimisiller,
 - Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) alacakları,
 - Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) alacakları,
 - Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından verilen öğrenim ve katkı kredisi alacakları,
 - 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu kapsamında verilen destek ödemelerinden geri alınması gereken alacaklar,
 - 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alacaklar,
 - 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanuna göre doğan yiyecek bedelleri,

- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa istinaden alınan Devlet hakkı bedelleri,
-Adli para cezaları,
4. İl özel idarelerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip edilen diğer alacaklar.
 5. Belediyelerin; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren alacaklar, (Emlak Vergisi, ÇTV, Reklam ve İlan Vergisi vs), 6183 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklar, ücret ve pay alacakları, su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları. (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil)
 6. Büyükşehir Belediyelerinin; katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil), su ve atık su bedeli ile harcamalara katılma payı alacakları ve bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakları. (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil)
 7. Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı'nın (YİKOB) 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i alacakları.
 8. 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faizler, gecikme faizleri, gecikme zammı alacakları,
 9. Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve bu Kanunun yayım tarihine veya bu Kanunun ilgili hükümlerinde belirtilen sürelerin sonuna kadar tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primleri, özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi, idari para cezaları ile damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı ile bunlara bağlı gecikme zammı, geç ödeme cezası ve gecikme zammı alacakları,

C. BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, il özel idarelerine, belediyelere, büyükşehir belediyelerine, YİKOB'lara, büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerine bağlı tahsil dairelerine olan ve kesinleşmiş borçlar için borçluların ilgili kurum ve kuruluşlarca belirlenecek dilekçelerle 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) borçlu buldukları tahsil dairelerine yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir. Cumhurbaşkanının başvuru ve ödeme vadesi başlangıcını bir ay öteleme yetkisi bulunmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine/mal müdürlüklerine olan borçları için borçlular, başvurularını Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi (www.gib.gov.tr) ya da e-devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden yapabilecekleri gibi bağlı buldukları vergi dairesine doğrudan veya posta yoluyla ya da diğer vergi daireleri aracılığıyla da yapabileceklerdir.

213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutarlar dikkate alınarak ilgili vergi dairesine yazılı başvuru yapmak suretiyle 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir. Dolayısıyla bu kişilerin Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi ve e-devlet üzerinden başvurmaları mümkün bulunmamaktadır.

D. TECİLLİ VE ESKİ YAPILANDIRMA KANUNLARINA GÖRE ÖDEMESİ DEVAM EDEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanun kapsamına giren alacakların, Kanunun yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun ödeniyor olması hâlinde borçlular, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi geçmemiş olan taksit tutarları için Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2. maddesine göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bu Kanunlar kapsamında ödemeleri devam eden taksitlendirmelerde kalan taksit tutarlarına konu borçların 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmakta olup, bu takdirde kalan taksit tutarlarına konu borçlar vadesinde ödenmemiş kabul edilecek ve borçlular ödedikleri tutarlar kadar anılan Kanunların hükümlerinden yararlanacaklardır.

Ancak, 6736, 7020 ve 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla taksit ödemeleri devam eden alacakların bu Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmamaktadır.

E. KANUNUN YAYIMI TARİHİ İTİBARIYLA YARGI KARARINA GÖRE KESİNLEŞTİĞİ HÂLDE ÖDEME SÜRESİ BELİRLENMEMİŞ ALACAKLAR

Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacakların da bu madde hükümlerinden yararlandırılacağı, bu hüküm kapsamına giren alacaklar için ayrıca tebligat yapılmayacağı ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihinin kabul edileceği, bu kapsamda yapılandırılan tutarların Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi hâlinde de vade tarihinde değişiklik yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre, Kanunun kapsadığı dönemlerle ilgili olup, tarhiyata ilişkin mahkemelerce verilerek taraflardan birine tebliğ edilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) kesinleşen yargı kararına istinaden vergi dairelerince mükellefe ödemeye yönelik tebligatın (Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi) yapılmaması nedeniyle borcun vadesinin belirlenmediği alacaklar için bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla Kanunun 2. maddesi hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu durumda, borçlunun başvuru dilekçesinde bu fıkra kapsamına giren borçları için Kanun hükümlerinden yararlanmak istediğini belirtmesi şartıyla, bu alacaklar için ayrıca vergi dairesince mükellefe Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi tebliğ edilmeyecek ve alacakların vade tarihi Kanunun yayımı tarihi kabul edilecektir.

F. ÖDENECEK MEBLAĞ İLE ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ

Kanun kapsamında ödenecek tutarın tespitinde uygulanacak esaslar belirlenmiş ve alacak asılları üzerinden **hesaplanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının alacak asılları ile birlikte ödenmesi kuralı getirilmiştir.** Başka bir anlatımla asıl alacağa ilişkin olarak hesaplanmış gecikme faizi, gecikme zammı ve benzeri fer'i alacaklardan vazgeçilip bunların yerine Yİ-ÜFE oranına göre hesaplanacak meblağ ödenecektir.

Diğer taraftan Yİ-ÜFE tutarı, 31.10.2016 tarihine kadar (bu tarih dâhil) TÜİK'in her ay için belirlediği aylık değişim oranları, 01.11.2016 tarihinden itibaren Kanunun yayımlandığı Mart/2023 ayı dâhil geçen süreye her ay için aylık %0,75 oranı esas alınmak suretiyle hesaplanacaktır. Bu da borçlu mükellefin lehine bir durumdur.

Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine borçlu olanların Kanunun 2. Maddesi hükmünden yararlanmak istemeleri hâlinde, **31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) borçlu buldukları tahsil dairelerine başvurmaları** gerekmektedir. Madde kapsamında yapılandırılan borçların ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ya da aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödenmesi mümkün olup, **ilk taksit ödeme süresi 30.06.2023** (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 03.07.2023) tarihinde (bu tarih dâhil) sona ermektedir.

Kanunun 9. maddesi hükmü ile azami taksit süresi 48 eşit taksit olarak belirlenmiş olmakla birlikte 12, 18, 24 ve 36 eşit taksitte ödeme seçenekleri de bulunmaktadır. Ayrıca, Kanunun 9.maddesinin on birinci fıkrasına göre, Kanun kapsamında yapılandırılan ve süresinde ödenen alacaklara, bu Kanunda yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanunun yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi fer'i alacak hesaplanmayacaktır.

Kanun hükümlerine göre yapılandırılan alacak tutarının peşin veya taksitle ödenmesi imkânı getirilmiş ve taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi hâlinde katsayı uygulanacağı düzenlenmiştir.

Kanun kapsamında yapılandırılan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde;

-Bu tutarlara katsayı uygulanmayacaktır.

-Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların %90'ı ile inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan alacaklar için hesaplanan gecikme faizinin %90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

-Yapılandırılan alacağın, Kanunun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (d) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki idari para cezalarından olması hâlinde bu idari para cezalarından ayrıca %25 indirim yapılacaktır.

-Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde, fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan %50 indirim yapılacaktır.

Hesaplanan tutarların taksitle yapılacak ödemelerinde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

- 1) On iki eşit taksit için (1,09),
- 2) On sekiz eşit taksit için (1,135),
- 3) Yirmi dört eşit taksit için (1,18),
- 4) Otuz altı eşit taksit için (1,27),
- 5) Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle **aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır**. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir. Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarının kredi kartı kullanılmak suretiyle de ödenmesine imkân verilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmesi gereken amme alacaklarına uygulanmak üzere, Kanun hükümlerinden yararlanmak için başvuruda bulunan ve ödenecek tutarları ilgili vergi mevzuatı gereği iade alacağından kendi borçlarına mahsuben ödemek isteyen borçluların, bu taleplerinin yerine getirilebilmesi için başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz etmeleri şarttır.

Belgelere ek olarak mahsuben iadenin gerçekleştirilebilmesi için teminat, yeminli mali müşavir raporu veya vergi inceleme raporu da aranan durumlarda, bunların da aynı süre içinde vergi dairesine intikal etmiş olması gerekmektedir.

Bu takdirde, ilgili mevzuatın borçlunun mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla bu Kanuna göre ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılacaktır. Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması hâlinde, mahsuben ödeme suretiyle tahsil edilemeyen taksit tutarının bir ay içinde ödenmesi hususunda borçluya bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Kanuna göre ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında üç veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla yapılandırma bozulmaz. Birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir.

Bilginize sunulur.